

Vinterstemning på Nordtvet gård 2007

**Innkalling til årsmøte  
2008**

Saksliste på side 4

**Hva skjer?**  
Side 3

Einar Ødet

**Husmandsjenten fra Lillostæteren**

Side 7



## Fra stabburstrappen



Vi har nettopp passert et årsskifte.

Jule- og nyttårsfeiringene er tilbakelagt og vi har tatt fatt på et nytt arbeidsår.

Et lite snølag dekker omgivelsene her jeg sitter på stabburstrappen fullstappet av juleminner og medister. Jeg blir ikke sittende lenge; vintertemperaturen tillater ikke det. Ved et årsskifte er det naturlig med en oppsummering. Hva skjedde i 2007?

For oss som er opptatt av lokalhistorie og kulturminnevern ble det et år med både opp- og nedturer. Det ser ut til at Tveten gård får en god framtid. Kanskje får Bånkall gård det samme til tross for trusler om snødeponi og annen elendighet i sitt nære nablag. Kokegropfeltet ved Lunden i Bydel Bjerke er reddet fra utslettelse. Vi håper også at den kommunale prosessen som er i gang rundt Rommiskolen vil ende lykkelig for den historiske skolen fra 1860.

Kanskje kan det lysne for Kommunegårdene i Grorudveien 3 & 5, slik at de to husene kan bli tatt i hensiktsmessig bruk og tilføres innhold og funksjoner som sikrer bevaring?

Hva vil Groruddalssatsingen kunne bety for kulturminnearbeidet i våre fire bydeler?

Året 2008 vil helt sikkert by på nye utfordringer for Groruddalen Historielag.

Aktivitetskalenderen vår vil inneholde både vandringer og møter med variert innhold. Meldingsbladet AkersDølen kommer med minst tre nye nummer.

Årsmøtet 13. februar blir årets første programpost. I det møtet skal det også velges nytt styre, og vi håper å få på plass en ledelse som kan kombinere både styrke, pågangsmot og idérikdom og dermed sikre Groruddalen Historielag et godt liv videre.

Laget har en stabil medlemsmasse på drøyt fem hundre enkeltpersoner, foreninger og institusjoner. Også i 2007 lanserte vi en ny årbok. Vi har i alt gitt ut tjue slike pluss et fåttall andre publikasjoner. Stoffet til artiklene i årbøkene er svært ofte et resultat av at interesserte medlemmer har gitt oss tips, skriftlig materiale eller bilder. Dette er vi svært takknemlige for, og vi håper at flere vil se at det er av stor verdi å dele sin lokalhistoriske kunnskap med andre.

Historielagets hjemmesider [www.grohi.no](http://www.grohi.no) har gjennomgått en modernisering i løpet av fjoråret, og bringer nå ofte oppdaterte og aktuelle nyhetsmeldinger. Logg deg på og følg med!

Med håpet om framtidig god kontakt med mange aktive medlemmer ønsker jeg alle

**GODT NYTT ÅR!**

Nordtvæt Gård, januar 2008

Bjørn Henry Syversen  
leder

# Hva skjer?

Dato/tid	Møteplass	Aktivitet
Onsdag 13. februar 2008, kl. 1900.	Stabburet, Nordtvet gård.	<b>ÅRSMØTE.</b> Se innkalling og saksliste på side 4
Onsdag 9. april 2008, kl. 1900.	Grorud skole; Aulaen.	<b>Åpent medlemsmøte med tema:</b> <b>Grorud torg og området rundt.</b> Ved Anne Finhammer og Guri E. Bramness. <b>Det kan også bli en omvis- ning i skolen.</b>
Torsdag 8. mai 2008, kl. 1800.	På Kalbakkbrua, der hvor Rasmusbakken og Karl Flods vei munner ut i Kalbakkveien	<b>Lokalhistorisk vandring</b> <b>i Kalbakkveien.</b> Guider: Anne Finhammer og Guri E. Bramness.
Søndag 25. mai 2008, kl. 1300	Sveiva Landhandlери.	<b>Lokalhistorisk vandring</b> <b>fra Sveiva, via Rommiskolen til Bånkall gård.</b> Guide: Bjørn Henry Syversen

**Det tas forbehold om endringer i programmet!**

Følg med på nettsiden [www.grohi.no](http://www.grohi.no)

**Har du flyttet?**

**Husk å gi oss melding om din nye adresse!**

# ÅRSMØTE 2008

**Groruddalen Historielag avholder årsmøte  
onsdag 13. februar kl. 1900  
i Stabburet, Nordtvet Gård.**

## **Saksliste:**

1. Åpning. Godkjenning av innkalling.
2. Valg av møteleder, referent og to personer til å underskrive protokollen.
3. Styrets beretning for året 2007.
4. Regnskap 2007.
5. Budsjett 2008.
6. Fastsetting av kontingensten for 2008.
7. Innkomne forslag.
8. Valg.

Forslag som ønskes behandlet på årsmøtet må framsettes skriftlig og være styret i hende innen 31.01.2008

**Servering av kaffe og kringle.**

Etter årsmøtet vil **Morten Stige**, avdelingsleder hos Byantikvaren i Oslo, holde foredraget:

***Vedlikehold og reparasjoner på verneverdige hus  
– faglige og juridiske retningslinjer.***

**Vel møtt!**

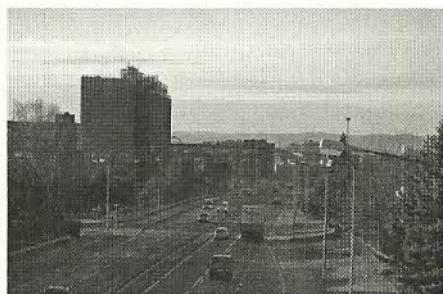
# Fra telefon og kabel til senger i stabel.

I denne kvasilyriske og banale overskriften ligger et forsøk på en naiv antydning om at Standard Telefon og Kabelfabrikks (senere Alcatels) administrasjonsbygning nå er i ferd med å bli forvandlet til hotell.

Bygningen i naturbetong ligger i Østre Aker vei 33. I det ytre har den kjennetegn som man kan finne igjen både i Regjeringsbygningen og i hovedkontoret til Norsk Hydro. Ikke så rart når vi vet at alle de tre husene er arkitekt Erling Viksjøs verk. Viksjø regnes som opphavsmann til naturbetongen. Transformasjonen av bygningen, som befinner seg på Byantikvarens Gule Liste, er det Mellbye Arkitekter A/S som har fått ansvaret for. Eierne er Aspelin Ramm og OBOS forretningsbygg. Hovedentreprenør er Skanska. Hotellet skal inngå i Choice-kjeden, og får antakelig navnet Quality Hotell 33 Oslo.

Den ni etasjer høye bygningen ble tatt i bruk som administrasjonsbygning for Standard Telefon og Kabelfabrik A/S i 1967. Etter at Alcatel har splittet sine virksomheter og flyttet fra Økern er de forskjellige bygningene i det gamle fabrikkområdet solgt og tatt i bruk til andre formål enn elektroteknisk produksjonsvirksomhet.

40 år etter innflyttingen - høsten 2007 - er administrasjonsbygningen under full ombygging innvendig. Det er selvsagt nødvendig når det er hotell den skal bli. Hva det ytre angår ser den ut til å bli som før, bortsett fra en påbygd restaurant i toppetasjen. En restaurant som antakelig kan by gjestene på en formidabel utsikt fra vindusborde-



En utvendig elevator er montert i byggeperioden og den gamle Lavtlønnsalléen er fylt med biler og arbeidere i sterkt fargede klær.

*MacSieb*

## Styremøte i Sveiva Landhandleri.



Som mange vil være klar over har Statens Vegvesen rustet opp det gamle landhandle-



riet ved Sveiva øverst i Trondheimsveien. Det har blitt møterom og overnattingsplass for veifolk på besøk i hovedstaden. I tillegg er den gamle disk'en og annet butikkinteriør tilbake på plass. Ikke på sine opprinnelige plasser riktig nok. Gamle som har handlet i butikken tidligere vil derfor kanskje ikke kjenne seg helt igjen. Men landhandleriutstilling har det blitt, og flere av historielagets styremedlemmer har

bidratt med detaljer i hyllene, alt fra snusesker til drops- og syltetøyspann.

15. oktober fikk historielagets styre anledning til å avholde møte i lokalene. Det ble en trivelig stund i inspirerende historiske omgivelser. Til tross for en beklemmende nærhet til trafikken i Trondheimsveien var ikke støyen sjenerende. God isolasjon og nye vinduer klarte å holde trafikkarmen på god avstand. Restaureringen var gjennomført med utmerket håndverksmessig kvalitet, så langt en amatør kan bedømme det. Møbleringen var også upåklagelig. Her kan nok også veifolk trives.



-henry-

Einar Ødet  
**Husmandsjenten fra Lilloesæteren**

**12.Kapitel.**

Halvfjerde aar senere.

Hin sommerkveld paa Lilloesæteren var det to unge par, som hadde vundet hinan-  
dens hjerter. Galt var det gaat for Hugo og Margit, men endnu værre gik det med  
Tyske Fredrik og Magnella.

Sidst der nævntes om dem, levet de utmærket sammen, og hans vilde, vakre,  
elskovsfulde taterbrud skjænket ham en lykke, som han aldrig hadde drømt om at  
opnaa. Da det led paa vaaren, bragte hun en svarthaaret gut til verden, og like efter  
strøk hun paa fantestien for aldrig mere at vende tilbake til sin mand.

Fredrik hensank i den dypeste fortvilelse og for at holde sig oppe tok han til den  
forlorne trøst, som flasken yder. Han forfaldt helt og mistet til sidst sin plass paa kort-  
fabrikken. For at skaffe underhold til sig og gutten, som var blit døpt Hamlet, maatte  
hen søke sig noget arbeide nede i byen, hvilket just ikke tiltalte ham, men naar det led  
mot sommer, tydde han sig op i skogstrakterne paa gamle tomter. Det var som, den  
tause skogen saa godt forstod hans sorg og bragte ham trøst og lindring og han fisket  
og sanket bær, hvilket skaffet underhold til ham og gutten, som blomstret op frisk og  
sterk, og da han blev litt større, bar faderen ham med paa sine skogsfærder. Den lille  
guts følgeskap beredte ham megen glæde og fik ham til at avholde sig fra det fæle  
brendevinet.

Gaardbruker Rensberg laa syk paa rikshospitalet, det gamle hospitalet som begren-  
ses ved Akersgaten, Hospitalsgaten og Grubbegaten. Han var indlagt for lungebe-  
tændelse, og hans tilstand var alvorlig. Paa de halvfjende aar, som var hengaat, var  
han blit gammel at se paa. Og hans dage hadde vist ikke været for gode i det sidste.  
Siden Hugo hin morgen forlot hjemmet, hadde faderen ikke sett noget til ham, men  
vel av og til hørt om ham og visste at han fremdeles studerte medicin og kjæmpet sig  
kummerlig igjennem ved undervisning, oversættelse og andet daarlig betalt arbeide  
men aldrig saaes ute blandt folk. Og Ragnas giftermål med løitnanten bragte kun  
sorg og ulykke over hende. Han fortsatte sit utsvævende ungkarsliv efter han var gift.  
Den store kontante medgift svigerfaderen hadde git ham paa bryllupsdagen, forduftet  
i en fart til hans kreditorer, og han stiftet gjeld, stadig ny gjeld, truedes av exekutio-  
ner, som Rensberg maatte redde ham fra, og det var hellerikke frit for at han mishand-  
let sin hustru, som taalmodig bar sit aag. Hun maatte stadig gaa til faderen og bønfal-  
de om hjelp til ham, og Rensberg rørtes av hendes taarer. Paa ikke fuldt tre aar hadde  
svigersønnen kostet ham over halvparten av hans formue. Saa gik Hambro hen og  
skrev en falsk vexel paa hans navn til et uhyre penge beløp. Da vexelen forfaldt, gikk

løitnanten til Rensberg og bønfaldt ham paa knæ om at vedkjende sig underskriften og redde hans ære.

"Ære" skrek gamlen haanlig. "Du eier ikke ære for en halvskilling, og jeg vil ikke ruinere mig for din skyld. Bær selv følgerne av din galskap."

Med den besked maatte løitnanten gaa.

Da politiet kom for at arrestere ham i hans hjem, skjøt han sig en kule for panden. Da gik Ragna fra forstanden.

Nu laa Rensberg paa hospitalet og led meget.

En ny sykepleierske hadde tat sig av ham. Den forrige hadde været litt haarhændt og var træg og litet sympatisk, men den nye var saa nethændt, gled om som en skygge og visste at stelle saa godt om ham, og det virket saa velgjørende paa den syke at se hendes fine velskapte skikkelse og sjælfulde smukke ansigt. Hun kunne komme ind til ham om natten førende en læskende drik til hans læper, løfte hans hode varsomt op og legge puten bedre tilrette under det. Ja, saa flink hun var, søster Margit. Det forekom han at være noget eiendommelig bekjendt ved hendes ansigt og en dag spurte han hende:

"Hvor har jeg sett Dem før, søster Margit?"

"Saa doktor Rensberg kjender søster Margit?" sa oversøsteren smilende.

"Ja, vi er gamle kjendinger," svarte han og slap endelig hendes haand.

"Der ligger Deres far, doktor," sa oversøsteren.

Margit smuttede ut og op paa sit værelse.

"Nu kan jeg ikke bli her længer," sa hun til sig selv. "Jeg vil ikke paany stille mig mellem far og søn."

Hun satte sig og skrev nogen linjer til oversøsteren hvori hun meddelte hende, at hun øieblikkelig maatte forlate tjenesten, hvilket hun bad hende undskyilde, la saa brevet i konvolut og skrev utenpaa. Saa klædte hun sig om og ilet ut. Hun leverte brevet til portneren og bad ham med engang bringe det frem, gik derpaa nedover gaten.

"Først idag fik jeg vite at du laa syk her, far" sa Hugo og trykket hans haand.

"Saa snilt, at du kom til mig, gutten min," sa gamlen dypt bevæget. "Vil du tilgi mig, hvad jeg har forbrudt mot dig."

Det er allerede tilgit, far." Han tok plass ved sengen.

"Beware mig vel, hvor jeg har stelt mig ufornuftigt!" sukket Rensberg. "Har du hørt om Ragna, stakkar?"

"Ja, det var sørgeligt, men hun kan nok bli frisk igjen."

"Og jeg faar gratulere dig som doktor."

"Tak, far, jeg er endnu ikke begyndt at praktisere. Professoren sa, at du er i bedring."

"Ja, jeg overstaar nok dette. Margit har været mig saa øm en pleierske - ak for en præktig pike! Hun holder fremdeles av dig - det saa jeg paa hende - og det samme er vel tilfeldet med dig?"

"Ja, far, da jeg hadde faat min examen, var min første tanke at opsoe hende."

"Vil du kalde hende ind, saa jeg faar se Eder sammen som lykkelige forlovede."

Hugo trak i klokkestrenge. En pleierske kom ind og han ga hende ordre. Straks efter kom oversøsteren ind med en seddel i haanden.

"Søster Margit har forladt os," sa hun.

"Hvadfornoget?" ropte Rensberg.

Oversøsteren leste brevet for dem og tilla: "Jeg vet ikke, hvordan dette kan ha sig?"

"Jeg vil komme til at savne hende dypt," sa Rensberg alvorlig.

"Jeg vet ikke, hvorfor hun sluttet saa hastig, mente oversøsteren og gik straks efter.

"Ak det stakkars barn," sukket Rensberg.

"Hun maa ha trodd, at jeg fremdeles var imot partiet, og saa har hun kommet sig avsted. Ja, hun har villet undgaa mig."

"Du maa finde hende frem, Hugo."

"Jeg vil straks sætte mig i bevægelse for det. Jeg kjender en detektiv som jeg faar til hjelp."

### 13. Kapitel.

#### Aften paa Lilloesæteren.

Da Hugo ilet ut av Hospitalsporten, sat Margit allerede i en vogn, som i friskt trav kjørte ned mot Storgaten. I en hast hadde hun tat sin beslutning. Hun vilde reise til Aas og opholde sig der i nogen dage, saa drage til Moss og derfra faa sig skibsleilighet til England. Men da skyssen skulde ta av Brogaten, ændret hun pludselig beslutning og ropte her vognmanden:

"Nei, jeg skal til Throndhjemsveien."

Hun vilde først op til Lilloesæteren og tilbringe et par dage der, før hun drog til Aas. Hun steg av ved Kalbakken, betalte vognmanden og gik ind paa det gamle handelssted for at gjøre et litet indkjøp av matvarer for at ta med sig op paa sæteren. Herfra tok hun tilfots veien op gjennem skogen. Solen var allerede gaat ned, da hun naadde Auervandet. Som hun stanset og saa op mot Lilloesæteren, tok graaten hende ved de kjære, sorgtunge minder, som vaaknet hos hende. Herregud, det var fire aar siden hun og Hugo hadde fundet hinanden her.

Snart stod hun ved sæterdøren og banket paa.

En slank, lyshaaret jente aapnet og kom ut.

"Godkveld, Randi Søskogen!" hilste Margit hende med fremrakt haand.

"Du store alverden, er det dig, Margit" ropte jenten og slog armene om hende.

"Jeg trodde ikke du var ilive, og saa kommer du hit som fin frøken."

Hun trak hende med sig ind i sæterstuen.”

Paa bænken laa en lubben svarthaaret liten gut ogsov.

”Hvad er det for en liten en?” spurte Margit.

”Det er gutten til, Tyske Fredrik. Selv er han nede i tjernet og fisker.”

”Tænk det. Magnella er vel ikke med.”

”Nei, kjære dig da, har du ikke hørt hvor galt det gik med hende?” Saa fik Margit den sorgelige historie, som grep hende dypt.

”Men jeg glemmer jo rent at du maa være baade tørst og sulten,” sa Randi og satte mat og melk frem for sin gjæst. Da Margit var forsynet, maatte hun fortælle sin veninde, hvordan hun hadde hat det i det sidste. I flere timer sat de sammen, og ild blev fyret op paa peisen.

Ved elvetiden kom Tyske Fredrik op med et stort knippe blanke fisk. Han var avmagret og daarligt klædt, saa i den grad sorgelig reduceret ut, at Margit fik graaten i halsen ved tanken paa, hvor frisk og glad hun hadde sett ham sidst. Og Fredrik stakkars blev ogsaa heftig bevæget ved gjensynet med hende, som hadde været hans elskedes veninde. Margits ulykkelige kjærlighethistorie kjendte han intet tit. Han skulde ligge natten over paa sæteren med gutten sin og tidlig næste morgen trække ind til byen igjen.

Næste dag, det var en lørdag, drev Margit omkring i omegnen av sæteren og henga sig til sine minder, der satte hende i en vemodsfuld stemning og ofte fik hende til at følede bitre taarer. Hun følte, at hun ikke kunde holde ut her en dag til. Derfor vilde hun avsted igjen næste morgen og drage til Aas.

Hun hjalp Randi med sæterstellet. Paa væggene blev det pyntet med bjørkeløv og gulvet strødd med ener og brisk.

Margit sat alene i sæterstuen og læste en fortæling men for op, da det banket paa. Døren gik op, og ind dukket Hugo Rensberg.

Blek og forfærdet stod Margit der.

”Min elskede,” sa han. ”Jeg skal hilse fra far og si at han gjerne vil ha dig til svigerdatter.”

”Er det sandt, Hugo?” jublet hun. Og han tok hende i sine arme.

Hvilken berusende henrykkelse, hvilken lyksalighed uten like følte ikke de to, som kjærtregnene glødet mellem dem.

”Hvordan fandt du paa at søke mig her, Hugo,” spurte hun.

”Jo, det var en Guds lykke at jeg traf Tyske Fredrik paa torvet idag og han fortalte mig om sit møte med dig her. O, Margit, her paa Lilloesæteren traf vi hinanden først og kom til at elske hinanden, og her skulde vi finde hinanden igjen. Men mellem disse to lørdagskveldene ligger mange tunge dager.

”De har kun gjort vor lykke, større,” smilte Margit.

Gamle Rensberg var kommen hjem fuldstændig helbredet, og over Aker og byen gik det utrolige rykte at hans sön, doktoren, skulde giftes med en husmandsjente, mange fandt det utroligt, men flere kunde forsikre at det var sandt.

Da saa brylluppet kom, og man fik se bruden i kirken, begeistredes alle over hendes skjønhet. Siden maatte men beundre hendes fine optræden og elskværdighet.

Hendes fordums husbond, som var med i bryllupsgildet, sa i al fortrolighet til gamle Rensberg:

"Jeg har sandelig al ære av min husmandsjente."

"Det har du," svarte denne. "Og du kan lite hun blir en kjek og præktig doktorfrue, for hun kan pleie syke folk ogsaa hun."

"Du taler av erfaring, Rensberg," lo denne.

"Men det hele vilde nu ikke ha blit noget av, om hun ikke hadde været husmandsjenten paa Lilloesæteren."

## SLUTT



Takk til alle som har fulgt denne spennende fortellingen!

**Lokalhistorie er spennende!**

30505  
Kristian Skaane  
Vestlisvingen 68  
0969 OSLO



---

Returadresse: Groruddalen Historielag, Postboks 37 Grorud, 0905 Oslo  
Besøksadresse: Stabburet Nordvært Gård, Gårdsvingen 1-3, kontortid onsdag 1100 – 1400  
Telefon 22 16 48 85, leder 22 10 41 33, mobil: 901 16 845. Kontonummer 7877 08 52381  
E-post: [post@grohi.no](mailto:post@grohi.no) Hjemmeside: [www.grohi.no](http://www.grohi.no)

---

Vi utgir en ny årbok hvert år. Bøkene inneholder viktig lokalhistorisk dokumentasjon fra hele Groruddalen. Den eldste årboken er like aktuell nå som da den ble utgitt. Kryss av på nedenstående bestillingsseddel og vi sender deg årbøkene i posten.

**Pris per bok kr. 120,-. Porto kommer i tillegg på alle forsendelser fra oss.**

#### Bestilling:

Ja, takk, jeg bestiller følgende: (kryss av)

- |                                     |                                     |  |                                     |
|-------------------------------------|-------------------------------------|--|-------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Årbok 1985 | <input type="checkbox"/> Årbok 1987 | <input type="checkbox"/> Årbok 1989/90 | <input type="checkbox"/> Årbok 1991 |
| <input type="checkbox"/> Årbok 1992 | <input type="checkbox"/> Årbok 1993 | <input type="checkbox"/> Årbok 1994    | <input type="checkbox"/> Årbok 1995 |
| <input type="checkbox"/> Årbok 1996 | 1997 Utsolgt                        | <input type="checkbox"/> Årbok 1998    | <input type="checkbox"/> Årbok 1999 |
| <input type="checkbox"/> Årbok 2000 | <input type="checkbox"/> Årbok 2001 | <input type="checkbox"/> Årbok 2002    | <input type="checkbox"/> Årbok 2003 |
| <input type="checkbox"/> Årbok 2004 | <input type="checkbox"/> Årbok 2005 | <input type="checkbox"/> Årbok 2006    | <input type="checkbox"/> Årbok 2007 |

Jeg ønsker

- samlet levering (brevporto eller Norgespakke)
- levering av en bok hver måned.
- Jeg bestiller fast abonnement for fremtidige årbøker.  
Abonnementet gjelder til det sies opp.
- Kulturminneguide - Vandring i bydel Bjerke – kr. 50,-.
- Vandring på Grorud kr. 50,-.
- Groruddalen Kulturminneatlas, kr. 175,-.
- Jeg ønsker å bli medlem, kontingent kun kr. 100,- per år.

Medlem nr. \_\_\_\_\_ Navn \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_ Postnr.: \_\_\_\_\_

Oslo, den \_\_\_\_\_  
(underskrift)

Klipp ut denne siden, legg den i en konvolutt og send den til oss, eller bestill over Internett  
[www.grohi.no](http://www.grohi.no)